

زنوگرافت هتروتاپیک سرطان پستان

سنانز رسمنانچی^۱، احمد محمدنژاد^۲، صمد محمدنژاد^۳، محمدعلی عقاییان^۴، فریبا صادقی فاضل^۵، مهناز حدادی^۶، نرجس شرکت خامنه^۷، سعید امانپور^{۸*}

اثر این بیماری از دست می‌دهند(۱). در بروز سرطان پستان عوامل خطر (*Risk Factor*) متعددی نقش داشته، بطوریکه موتابسیون مادرزادی ژن‌های *BRCA-1* و *BRCA-2* از عوامل خطر بالا (*High risk*) محسوب شده و سبک زندگی و رژیم غذایی از عوامل خطر پائین (*low risk*) به شمار می‌آیند(۱۱ و ۶). امروزه برای تعیین استراتژی درمان سرطان پستان از عوامل پیش‌آگهی (*Prognostic factors*) و عوامل پیش‌بینی (*Predictive factors*) بیماری استفاده می‌نمایند(۵). سه پارامتر میزان نکروز، میزان آنتیوژن و ضریب پرولیفراسیون، در کنار سایر پارامترها از عوامل مؤثر در پیش‌آگهی بیماری به شمار می‌روند. در سرطان پستان انسان نشان داده شده است که هر سه پارامتر مذکور با درجه بدخیمی رابطه دارند (۱۷، ۱۳، ۱۴)، امروزه پژوهش‌های پایه‌ای و کاربردی در زمینه سرطان‌ها بسیار گسترش یافته و سرطان پستان نسبت به سایر بدخیمی‌ها در این زمینه پیشتاز می‌باشد. بر طبق راهبردهای (*Guide line*) در این مجامع معتبر علمی، تمام داروهای جدید ضد سرطان قبل از ورود به مرحله کارآزمائی‌های بالینی، می‌باشد. بر طبق راهبردهای (*in vivo* و *vitro*) در این مجامع معتبر علمی، تمام داروهای جدید ضد سرطان قبل از درخواست تأثیرگذاری در حوزه پژوهش سرطان‌ها، تعمیم‌پذیری نتایج *in vivo* و *in vitro* به انسان بوده و همیشه این بیم وجود دارد که نتوان نتایج حاصله از مدل‌های تجربی، سرطان‌ها را به انسان تعمیم داد (۱۰ و ۸).

حکیمہ

سرطان پستان یکی از مهمترین سرطان‌های زنان بوده و همه ساله در دنیا، تعداد کثیری از بیماران جان خود را بر اثر این بیماری از دست می‌دهند. امروزه پژوهش‌های پایه‌ای و کاربردی در زمینه سرطان‌ها بسیار کمترش یافته و سرطان پستان نسبت به سایر بدخیمی‌ها در این زمینه پیشناز می‌باشد. تمام داروهای جدید ضد سرطان قابل از ورود به مرحله کارآزمائی‌های بالینی، می‌بایست مراحل فاز *in vitro* و *in vivo* را با موفقیت پشت سر گذاشته‌اند. هدف این مطالعه، ارزیابی اعتبار مدل زنگرگافت سرطان پستان هتروتاپیک از نظر همبستگی بین درصد نکروز با میزان آنتیبیوتیک و ضریب پرولیفراسیون می‌باشد. ۱۰ سر مشاهدهای برنه بدنون *نیمیوس* (*Athymic nude mice*) ماده ۶-۸ هفتنه اختحاب و رده سلولی *BT-474* مدل زیر جلدی دو طرفه تلقیح گردیدند، پس از ۴۰ روز از تومورهای حاصله، صورت زیر جلدی در اسلایدهای *H&E*، میزان نکروز و در اسلایدهای *IHC* با مارکرهای *CD34* و *Ki-67* میزان آنتیبیوتیک و پرولیفراسیون بذست آمد و همبستگی بین آنها تعیین شد. نتایج نشان داد که بین درصد نکروز و درصد پرولیفراسیون همبستگی مثبت معنی داری وجود داشته است ($r = 0.90$, $p < 0.001$). همچنین این همبستگی مثبت معنی دار، بین نکروز و آنتیبیوتیک برقرار است ($r = 0.93$, $p < 0.001$).

نتایج این مطالعه به اعتبار یخشی به مدل سرطان پستان هتروتاپیک کمک نموده و به پژوهشگران این امکان را فراهم می‌سازد که برای ارزیابی پاسخ کامل پاتولوژیک در فاز پیش بالینی، مدلی با قابلیت تعیین پذیری بالایی در اختیار داشته باشد.

وازگان کلیدی: سرطان پستان؛ مدل زنگرگافت؛ نکروز؛ آنتیبیوتیک؛ پرولیفراسیون

۹۲/۲/۲ تا، بخ زدن ش : ۹۱/۱۱/۲۸

مقدمه

هر چهار ساله تعداد کشته، از زنان در سراسر دنیا حان خود را

^{۱۰}- مرکز تحقیقات مدل‌های سرطان انتستیو کانسر ایران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
(Seidapour@vnu.ac.ir).

(Saeldamanpour@yahoo.com)

۱- مقریز تحقیقات علوم و تکنولوژی در پرستی، راسته علوم پرستی و سد

۱- موسسه تحقیقات و اکسپریم سرم‌سازی رازی، حصارک درج، تهران، ایران

رده سلولی به استروژن، پلت آهسته رهش استرادیول بصورت زیر جلدی در بدن موش‌ها کاشته شد. برای هر موش، 5×10^7 سلول به صورت هتروتاپیک به همراه ژل تجاری بستر خارج سلولی در دو پهلوی چپ و راست حیوان تلقیح گردید. ۴۰ روز بعد موش‌ها آسان کشی شده و تومورهای حاصله در داخل فرمالین - بافر ۱۰٪ به آزمایشگاه پاتولوژی ارسال شد. از ۲۰ تومور القاء شده، ۱۴ تومور رشد کرده بودند (نگاره ۱).

نگاره ۱- نمایی از مدل زنوگرافت هتروتاپیک سرطان پستان که بصورت زیر جلدی ایجاد شده است

در ظرف کمتر از ۴۸ ساعت آماده سازی بافی انجام و اسلامیدهای هیستوپاتولوژی با رنگ آمیزی H&E از آنها تهیه و مورد مطالعه قرار گرفتند. در هر ۱۴ مورد، داکتال کارسینومای تهاجمی با گردید پاتولوژیکی III مورد تأیید قرار گرفت. بلوک‌ها کد گذاری شده و به آزمایشگاه ایمونوهیستوشیمی ارسال شدند. از بلوک‌ها مقاطعی به اندازه ۴ میکرون تهیه و با آنتی‌بادی‌های CD34 و Ki-67 بر طبق دستورالعمل شرکت سازنده (Dako دانمارک) مجاورت گردید و پس از رنگ‌آمیزی زمینه، اسلامیدهای ایمونوهیستوشیمی تهیه شد. اگرچه تاکنون هیچ مارکر که بتواند میزان واقعی آنژیوژن را نشان بدهد، معروفی نشده است، اما با این حال مارکر CD34 قادر است علاوه بر شناسائی عروق خونی، تا حدودی عروق لفی را نیز ایمیونوراکتیو می‌کند.

در موش‌های برهمه فاقد تیموس (*Athymic nude mice*) بطور مادرزادی ژن *Fox-1* در آنها جهش یافته و در نتیجه بخش قشری تیموس تشکیل نمی‌شود. چنین موش‌هایی فاقد اینمی سلولی بوده و دیگر قدرت پس زدن پیوند (*Graft rejection*) را ندارند. این ویژگی منحصر بفرد، سبب شده است که سلول‌های سرطانی انسان در بدن آنها بخوبی رشد کند. در مدل تومورهای زنوگرافت، سلول‌های بدخیم انسانی خصوصیات ژنتیکی خود را حفظ نموده و از اپزو و مجامع معتبر علمی، فاز پیش‌بالینی داروهای ضد سرطان را در مدل تومورهای زنوگرافت مجاز داشته‌اند. با این حال لازم است مرتبه اعتبار (*Validity*) این مدل‌های ارزیابی گردد. هدف از اجرای این مطالعه، ارزیابی اعتبار مدل زنوگرافت سرطان پستان هتروتاپیک از زاویه دیگر بوده و همچنین پاسخ به این سوال که در مدل زنوگرافت سرطان پستان، همبستگی و همپوشانی نتایج بررسی بین این سه مورد تا چه حدی است.

مواد و روش کار

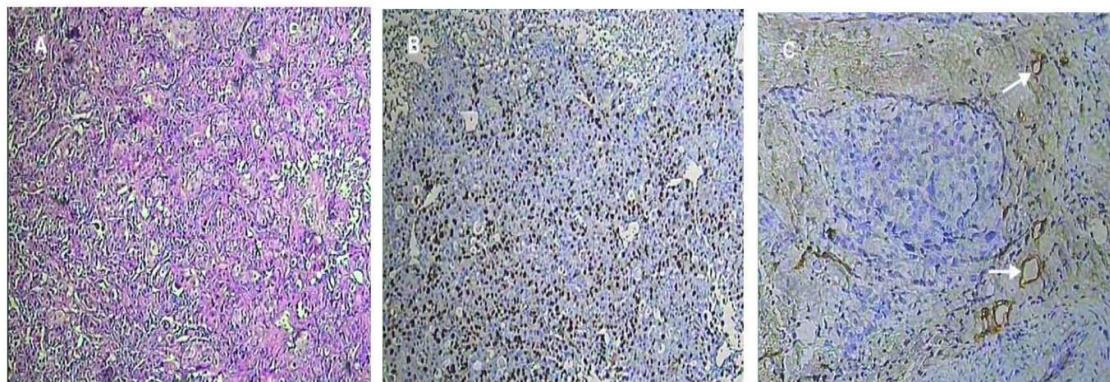
این مطالعه از نوع تجربی بوده و در تمام مراحل تحقیق، اصول اخلاق کار بر روی حیوانات آزمایشگاهی مراعات گردیده است. القاء تومورها در آزمایشگاه کاشت تومورهای تجربی واقع در مجتمع بیمارستانی امام خمینی تهران انجام شده و مطالعات آسیب‌شناسی آنها در آزمایشگاه سرطان‌های تجربی مرکز تحقیقات سرطان انتستیتو کانسر ایران صورت گرفت. در این مطالعه ۱۰ سر موش برهمه فاقد تیموس ماده ۶-۸ میکرون تهیه شده با زمینه ژنتیکی *BALB/c* انتخاب و در قفس‌های استریل فیلتردار - *Microisolator* نگهداری شدند. آب و غذای استریل به شکل *BT-ad libitum* در دسترس موش‌ها قرار گرفت. رده سلولی ۴۷۴ (رده سلولی جدا گردیده از سرطان پستان انسان با زیر گروه مولکولی *luminal-B*) از بانک سلولی انتستیتو پاستور ایران (NCBI) تهیه و در محیط کشت RPMI-1640 تکثیر داده شد. بدليل وابستگی رشد این

آن اسلاید در نظر گرفته شد. ارزیابی پرولیفراسیون توسط مارکر Ki-67 انجام شد. ۱۰۰۰ سلول اپیتیالی در ۱۰ فیلد تصادفی شمارش شده و نسبت هسته‌های ایمونووارکتیو، درصد پرولیفراسیون آن اسلاید منظور شد. به منظور ارزیابی همبستگی نکروز با ضریب پرولیفراسیون و آنژیوژن، از آزمون آنالیز رگرسیون خطی استفاده شد. سطح معنی‌دار برابر با 0.05^{*} تعريف گردید و تجزیه و تحلیل‌های آماری با نرم‌افزار Biostat 2008[®] انجام شد.

نتایج

مطالعه هیستوپاتولوژی در اسلایدهای H&E، درصد نکروز را از ۶-۴۵ (میانگین برابر ۲۷.۰۷٪) نشان دادند در حالیکه درصد پرولیفراسیون در اسلایدهای IHC از ۱۷-۵۹ گزارش شد (میانگین برابر ۳۳٪). از طرفی تعداد آنژیوژن در این مطالعه از ۱۶ تا ۵۷ متغیر بوده و میانگین آن ۳۸.۱۸ بود. (نگاره ۲).

مطالعات میکروسکوپی در حالت دو سو کور و دوبار در زیر میکروسکوپ نوری انجام شد. برای ارزیابی میزان نکروز در اسلایدهای H&E ۱۰ فیلد تصادفی در بین بخش اپیتیالی تومور انتخاب و در درشت‌نمائی ۴۰۰ برابر، تصاویر دیجیتالی تهیه و با استفاده از نرم‌افزار ACDSee Photo Manager 12[®] تصاویر در ۱۰۰ خانه مدرج شده و نسبت بخش نکروز به بخش غیر نکروز در هر اسلاید مشخص شد. برای ارزیابی آنژیوژن از روش سنجش تراکم عروق کوچک (MVD) استفاده گردید. بدین نحو که مقاطع برش یافته با آنتی‌بادی CD34 رنگ‌آمیزی شدند. در زیر میکروسکوپ و با درشت‌نمائی ۴۰۰ برابر، ۴ نقطه پرعروق (Hot spot) در نظر گرفته شده و سپس در درشت‌نمائی ۴۰۰ برابر، تمام اندوتیال‌های رنگ گرفته شمارش گردیدند. در شمارش اندوتیال‌های بدون جداره عروقی دقیق شد که سلول‌های نکروزه، اندوتیال کاذب محسوب نشوند. میانگین عدد بدست آمده بعنوان تراکم عروق کوچک (MVD)

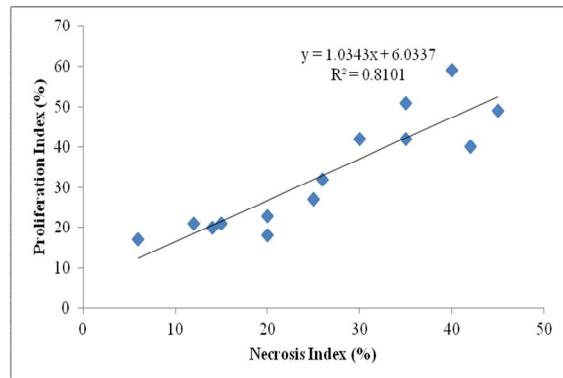

نگاره ۲- میکروگراف‌های مدل زنگرافت هتروتاپیک سرطان پستان؛ A: رنگ‌آمیزی H&E، سلول‌های توموری بشدت پلثومورف بوده ضریب میتوز در آنها بالا است. همچنین نواحی متعدد نکروز در بین سلول‌های توموری مشاهده می‌شود. B: رنگ‌آمیزی IHC با مارکر Ki-67. هسته‌های ایمونووارکتیو نشانگر آغاز چرخه سلولی در سلول‌های بدخیم می‌باشد. C: رنگ‌آمیزی IHC با مارکر CD34، نوك پیکان‌ها نشانگر عروق اندوتیالی ریز بوده و در بافت بستره توموری دیده می‌شوند.
آنالیز آماری نتایج این مطالعه نشان داد که بین درصد نکروز و درصد پرولیفراسیون همبستگی مثبت معنی‌داری وجود دارد ($r = 0.90$, $p < 0.001$). (نمودار ۱).

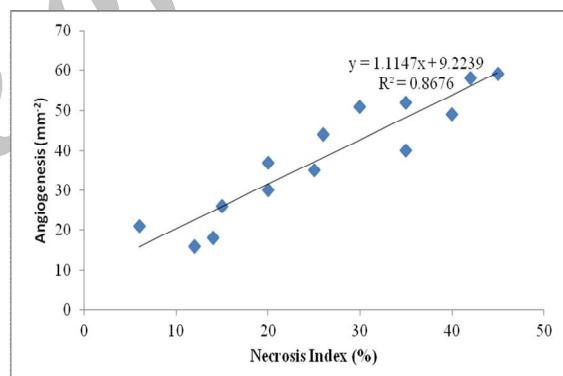
باشند که بتوان در مورد تعمیم‌پذیری نتایج از مدل به انسان
قضاؤت نمود (۷).

بیش از سه دهه است که مؤسسه ملی سرطان ایالات متحده
آمریکا (NCI)، استفاده از مدل زنوگرافتی تومورها را برای فاز
پیش‌بالینی داروهای جدید ضد سرطان توصیه نموده و اغلب
داروهای ضد سرطان برای ورود به مرحله کارآزمائی بالینی،
می‌باشد مدارک اثربخشی بر روی مدل‌های زنوگرافتی را
ارائه نمایند. *RS-Kerbel* در سال ۲۰۰۳؛ برای توسعه و بهبود
مدل‌های زنوگرافتی تومورها در فاز پیش‌بالینی داروهای ضد
سرطانی، پیشنهادهای ارزنده‌ای ارائه نمود (۱۵). مدل‌های
سرطانی زنوگرافتی، در دو مدل ارتوتاپیک و هتروتاپیک ایجاد
شده و هر کدام مزايا و معایب خاصی دارند. اگرچه مدل‌های
ارتوتاپیک از اعتبار بالایی نسبت به مدل‌های هتروتاپیک
برخوردارند (۱۵)، اما مشکلات تکنیکی در القاء تومور و
همچنین مونیتورینگ دشوار این مدل، باعث شده که رغبت
پژوهشگران به مدل‌های هتروتاپیک بیشتر شود.

در این مطالعه، مدل هتروتاپیک سرطان پستان داکتال
کارسینومای تهاجعی با زیر گروه مولکولی *luminal-B* ایجاد
شد. رده سلولی *BT-474* در سال ۱۹۷۵ از آفیوژن پلورال یک
زن ۶۰ ساله مبتلا به سرطان پستان با نوع بافت‌شناسی
داکتال کارسینومای تهاجعی با *Stage III* و *Grade IV* جدا
گردید و بعنوان نماینده سرطان پستان (*HER-2⁺*, *ER⁺*)
محسوب می‌شد (۴). در این مطالعه همبستگی بین نکروز با
آنژیوژن و نکروز با پرولیفراسیون ارزیابی شد. *Kerebel*
آنژیوژن و نکروز با پرولیفراسیون در تومورها را بطور دقیق
تبیین نمود (۹). در سرطان‌هایی که سلول‌های بدخیم از
سرعت رشد بالایی برخوردارند، در بخش زایای تومور
ایسکمی رخداده و در نتیجه نکروزهای متعددی در تومورها
دیده می‌شود. از سوئی بر اثر القاء هیپوکسی در سلول‌های
توموری، یک سلسله مسیرهای آبساری فعال شده و در انتها

نمودار ۱- همبستگی بین نکروز با پرولیفراسیون توموری، نمودار نشانگر
همبستگی بین درصد نکروز و ضریب پرولیفراسیون در مدل زنوگرافت
هتروتاپیک سرطان پستان
از طرفی این همبستگی مثبت معنی‌دار بین نکروز و آنژیوژن
مشاهده می‌شود ($p < 0.001$, $r = 0.93$). (نمودار ۲).

نمودار ۲- همبستگی بین نکروز و آنژیوژن توموری، نمودار نشانگر
همبستگی بین درصد نکروز و میزان آنژیوژن در مدل زنوگرافت
هتروتاپیک سرطان پستان

بحث

امروزه پژوهش‌های ترجمه‌ای (*Translational research*) در سرطان‌ها به بخشی از مطالعات محققان تبدیل شده و هدف از چنین مطالعاتی، اعتباربخشی به مدل‌ها و تکنیک‌ها می‌باشد (۸). مدل‌های سرطانی و درمان‌های تجربی بر روی آنها باید آنقدر از مدارک متکی بر شواهد (*Evidence basese*) قوی برخوردار

مرکز جناب آقای دکتر کاظم زنده‌دل تشكیر و قدردانی
می‌نمایند.

REFERENCES

- 1- Andic, S., Karayurt, O. (2012): Determination of information and support needs of first degree relatives of women with breast cancer. *Asian. Pac. J. Cancer. Prev.* 13(9): 4491-9.
- 2- Burcombe, R., Wilson, G.D., Dowsett, M., Khan, I., Richman, P.I., Daley, F., Detre, S., Makris, A. (2006): Evaluation of Ki-67 proliferation and apoptotic index before, during and after neoadjuvant chemotherapy for primary breast cancer. *Breast. Cancer. Res.* 8(3): R31.
- 3- Cochet, A., Pigeonnat, S., Khoury, B., Vrigneaud, J.M., Touzery, C., Berriolo-Riedinger, A., Dygai-Cochet, I., Toubeau, M., Humbert, O., Coudert, B., Fumoleau, P., Arnould, L., Brunotte, F. (2012): Evaluation of breast tumor blood flow with dynamic first-pass 18F-FDG PET/CT: comparison with angiogenesis markers and prognostic factors. *J. Nucl. Med.* 53(4): 512-20.
- 4- Engel, L.W., Young, N.A. (1978): Human breast carcinoma cells in continuous culture: a review. *Cancer Res.* 38(11 Pt 2): 4327-39.
- 5- Georgescu, R., Coroş, M.F., Stolnicu, S., Podeanu, D., Sorlea, S., Roşca, A., Copotoiu, C. (2012): Prognostic factors in breast cancer. *Rev. Med. Chir. Soc. Med. Nat. Iasi.* 116(1): 262-7.
- 6- Gompel, A., Santen, R.J. (2012): Hormone therapy and breast cancer risk 10 years after the WHI. *Climacteric.* 15(3): 241-9.
- 7- Hilsenbeck, S.G., Clark, G.M.J. (1993): Surrogate endpoints in chemoprevention of breast cancer: guidelines for evaluation of new biomarkers. *Cell. Biochem. Suppl.* 17G: 205-11.
- 8- Kreipe, H.H. (2012): [Translational research and diagnostics for breast cancer]. *Pathologe.* 12.
- 9- Kerbe, Robert, S. (2008): Tumor Angiogenesis .*N. Engl. J. Med.* 358: 2039-2049.
- 10- Lin, T.Y., Zhang, H., Wang, S., Xie, L., Li.B., Rodriguez., CO, Jr.de., Vere, White.R., Pan, CX. (2011): Targeting canine bladder transitional cell carcinoma with a human

فاکتورهای آنژیوژنیک آزاد می‌شود. در نهایت رگزائی‌های جدید، سبب تأمین مایحتاج فعالیت‌های متابولیکی سلول‌های توموری خواهد شد (۱۳). از طرفی افزایش آنژیوژن، رابطه مستقیمی با پرولیفراسیون سلول‌های توموری دارد (۱۸ و ۱۶). *Diest* و همکاران ۲۰۰۴؛ در یک مطالعه مروری، ارزیابی پرولیفراسیون با *Ki-67* را در پیش‌آگهی سرطان پستان ثبت ارزیابی کردند (۱۴). همچنین *Tollefson* و همکاران ۲۰۰۷ در یک تحقیق به بررسی ارتباط بین *Ki-67* با نکروز انعقادی *Clear cell renal cell carcinoma* پرداخته و نتیجه گرفته‌اند که با افزایش *Ki-67* میزان نکروز هم افزایش می‌یابد (۲۰). قبلاً *Tan* و همکاران ۲۰۰۵؛ به نتایج مشابهی در سرطان پستان دست یافته بودند که نتایج *Tollefson* و همکاران همسو با نتایج این مطالعه بود (۱۹).

در این مطالعه همبستگی بین نکروز با آنژیوژن و نکروز با پرولیفراسیون معنی‌دار بود، بنابراین از این منظر نیز اعتبار این مدل سرطان پستان هتروتاپیک به اثبات می‌رسد و می‌تواند *Pathologic complete response* (PCR) در مرحله پیش‌بالینی محسوب شود. در حال حاضر ارزیابی PCR یکی از شاخص‌های مهم در میزان پاسخ‌دهی به درمان‌ها بخصوص در شیمی‌درمانی *Neoadjuvant* به شمار می‌آید (۱۲ و ۲). نتایج این مطالعه به اعتبار بخشی به مدل سرطان پستان هتروتاپیک کمک نموده و به پژوهشگران این امکان را فراهم می‌سازد که برای ارزیابی PCR در مرحله پیش‌بالینی، مدلی با قابلیت تعمیم‌پذیری بالایی در اختیار داشته باشد.

تشکر و سپاسگزاری

نویسنده‌گان از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی تهران و همچنین از ریاست محترم مرکز تحقیقات سرطان، استیتو کانسر - دانشگاه علوم پزشکی تهران؛ جناب آقای دکتر محمدعلی محققی و قائم مقام آن

- 27; 10(1): 9.
- 11- Lipworth, L., Sonderman, J.S., Tarone, R.E., McLaughlin, J.K. (2012): Review of epidemiologic studies of dietary acrylamide intake and the risk of cancer. *Eur. J. Cancer. Prev.* 21(4): 375-86.
- 12- Marinovich, M., Sardanelli, F., Ciatto, S., Mamounas, E., Brennan, M., Macskill.P, Irving., Von, Minckwitz.G., Houssami, N. (2012): Early prediction of pathologic response to neoadjuvant therapy in breast cancer: systematic review of the accuracy of MRI. *21(5): 669-77.*
- 13- Miller, Bryan.P., Schneider,. Kathy, D. (2005): Angiogenesis of Breast Cancer. *J. Clin. Onco.* 1 23: 1782-1790.
- 14- Pvan Diest. J., Van, E., Wall, D., Baak, J.P.A. (2004): Prognostic value of proliferation in invasive breast cancer: a review. *J. Clin. Pathol.* 57(7): 675–681.
- 15- R Kerbel, S. (2003): Human tumor xenografts as predictive preclinical models for anticancer drug activity in humans: better than commonly perceived-but they can be improved. *Cancer. Biol. Ther.* 2(4 Suppl 1): S. 134-9.
- 16- Schroder, C.P., Moons, K.G., de.Vries, EG. (2011): Targeted therapy: the benefit of new oncological tests. *.Ned. Tijdschr. Geneeskdt.* 155(45): A. 4089.
- 17- Stasik, C.J., Davis, M., Kimler, B.F., Fan, F., Damjanov, I., Thomas, P., Tawfik, I. (2011): Grading ductal carcinoma in situ of the breast using an automated proliferation index. *Ann. Clin. Lab. Sci.* 41(2): 122-30
- 18- Subik, K., Lee, J.F., Baxter, L., Strzepek. T., Costello, D., Crowley., P, Xing .L., Hung, M.C., Bonfiglio, T., Hicks, D.G., Tang, P. (2010): The Expression Patterns of ER, PR, HER2, CK5/6, EGFR, Ki-67 and AR by Immunohistochemical Analysis in Breast Cancer Cell Line. *Breast Cancer (Auckl).* 20; 4: 35-41.
- 19- Tan, P.H., Bay, B.H., Yip, G., Selvarajan, S., Tan, P., Wu, J., Lee, CH., Li, KB. (2005): Immunohistochemical detection of Ki67 in breast cancer correlates with transcriptional bladder cancer-specific ligand. *Mol. Cancer.* regulation of genes related to apoptosis and cell death. *Mod. Pathol.* 18(3):374-81.
- 20- Tollefson, M.K., Thompson, R.H., Sheinin., Y., Lohse, C.M., Cheville, J.C., Leibovich, B.C., Kwon, E.D. (2007): Ki-67 and coagulative tumor necrosis are independent predictors of poor outcome for patients with clear cell renal cell carcinoma and not surrogates for each other. *Cancer.* 15; 110(4): 783-90.